

OVER DE DOODSTRAF

Thema's	Gelijke behandeling/diversiteit ; veiligheid en bescherming
Moelijkheidsgraad	Moelijk
Tijdsduur	60 minuten
Leeftijd	14 tot 18 jaar
Groepsgrootte	20 deelnemers
Soort activiteit	Stellingenspel
Samenvatting	Stellingenspel, klasgesprek en reflecteren over de doodstraf
Doelstellingen	Reflecteren over pro en contra's van de doodstraf De eigen mening over de doodstraf toetsen aan de mening van anderen. De eigen mening mogelijk bijstellen naar aanleiding van de argumenten die naar boven komen in de discussies.
Voorbereiding	Materiaal
Materiaal	Stellingen en cartoons

Instructies

Stap 1

Schrijf het woord 'doodstraf' op het bord en laat iedereen individueel naar voren komen om op te schrijven wat dit woord in hen oproept.

Stap 2

Mogelijkheid 1: Stellingenspel doodstraf

Laat de jongeren allemaal vooraan in het lokaal gaan staan.

Breng een denkbeeldige lijn aan in het lokaal. Het ene uiterste van de lijn betekent: volledig akkoord, het andere uiterste betekent: helemaal niet akkoord.

Lees één voor één de volgende stellingen voor, waarna de jongeren hun standpunt innemen in het lokaal.

Confronteer de jongeren, aan de hand van de onderstaande tegenargumenten, met mogelijke tegenstrijdigheden in hun redeneren. Speel hun eigen meningen tegen elkaar uit.

Stellingen (en bijkomende discussievragen)

1. Iemand van zeventien weet perfect wat hij/zij doet en draagt hiervoor de volle verantwoordelijkheid.

- Ben je op je zestiende dezelfde persoon als op je dertigste?
- In hoeverre kunnen je gedachten, visies en houdingen nog veranderen als je ouder wordt?

- Op welke leeftijd dien je dan wel de volle verantwoordelijkheid voor je daden te dragen?

2. Een moordenaar moet altijd, ongeacht zijn/haar leeftijd als een volwassene berecht worden.

- Als je jonger bent dan achttien kan je de doodstraf krijgen maar je mag nog niet autorijden of gaan stemmen. Is dit niet belachelijk?
- Wat doe je met iemand die mentaal gehandicapt is: hij/zij is feitelijk achttien jaar maar denkt op het niveau van bv. een achtjarige?

3. Wie iemand vermoordt verdient het ook niet meer zelf te leven.

- Geldt dit ook voor de persoon die iemand doodt tijdens een auto-ongeval: verdien je dan ook niet meer te leven?
- Is de staat zelf ook geen moordenaar als ze een moordenaar doodt?

4. Je persoonlijkheid heb je van bij je geboorte, je kan er niets aan veranderen.

- Betekent dit dat als iemand iets fout heeft gedaan, hij/zij er niets meer aan kan doen? Verander je niet door situaties die je meemaakt?
- Voor wie kan je het meeste begrip opbrengen?
  - Voor een crimineel die als klein kind veel geweld te zien kreeg en een hard leven heeft gehad?*
  - Voor een crimineel die opgroeide in een liefdevolle thuis en een goede job heeft?*

5. Men mag op basis van één ooggetuige iemand ter dood veroordelen.

- Wat als de beklaagde een zwarte is en de ooggetuige een racist?
- Is een getuigenis altijd betrouwbaar?
- Herinner jij je nooit dingen van vroeger op een bepaalde manier, terwijl die eigenlijk anders verliepen?

6. Wie spijt heeft van z'n misdaad moet even streng gestraft worden als iemand wie het niets kan schelen.

- Denk je dat iemand die echt berouw toont gemakkelijk zal hervallen?

7. De moord op een kind moet even zwaar bestraft worden als die op een schooier.

- Denk je dat het voor een blanke jury (VS) uitmaakt of je slachtoffer blank of zwart is?

Toelichting: Racisme speelt in de VS een grote rol bij het al dan niet uitspreken van de doodstraf. Zaken waarin een zwarte dader en een blank slachtoffer voorkomen lopen vaker uit op de doodstraf dan eender welke andere combinatie van ras dader/ras slachtoffer.

8. Iemand die veroordeeld is, zal wel schuldig zijn. Het heeft geen zin daaraan te twijfelen.

- Is iemand die vrijgesproken werd dan altijd onschuldig?
- Vergist een rechtbank zich dan nooit?
- Hoeveel ter dood veroordeelden werden er al uit de dodencel gehaald omdat er fouten in het proces bleken te zitten?

Toelichting: Tussen 1976 en 1999 zijn 79 onschuldige mensen in de Verenigde Staten ter dood veroordeeld.

9. Ik denk dat de doodstraf uitvoeren goedkoper is dan iemand levenslang op te sluiten.

- Is geld eigenlijk een geldig argument wanneer het gaat om leven of dood?
- Wat denk jij van een maatschappij die minderjarigen executeert omdat dit goedkoper is dan ze via opvoeding en begeleiding een nieuwe kans te geven?

Toelichting: Studies tonen aan dat in de VS levenslange opsluiting goedkoper is (onder meer ten gevolge van de kosten verbonden met genadeverzoeken, herzieningen, ...).

10. Wat in de wet staat moet ook toegepast worden.

- Wordt de wet wel op dezelfde manier toegepast voor iedereen? Bijvoorbeeld: een blanke en een zwarte dader in de VS?

Toelichting: Een zwarte dader heeft drie keer meer kans op de doodstraf dan een blanke dader.

- Geldt dat ook als de wetten van een land het niet te nauw nemen met de mensenrechten?

Mogelijkheid 2: Werken met cartoons (bijlage 1)

In deze methodiek zijn enkele cartoons opgenomen. Daarnaast kan je er heel wat, zij het Engelstalige, op het internet vinden, bijvoorbeeld door via google (www.google.com) te zoeken met de combinatie 'death penalty' en comic, of met de combinatie 'death penalty' en cartoon.

Laat de deelnemers, in kleine groepjes, enkele minuten de cartoons bekijken en neerschrijven wat ze zien.

- Wat wil de cartoonist verwoorden?
- Welke (tegen)argumenten over de doodstraf vinden de deelnemers in elke cartoon terug?
- Laat de deelnemers, in kleine groepjes, een passende tekst voor één van de cartoons verzinnen.
- Welke cartoon spreekt de deelnemers het meest aan? Waarom?
- Laat de deelnemers zelf een cartoon ontwerpen. Laat ze zich baseren op "Uitspraken van mensen" (bijlage 2).

Nabespreking en evaluatie

Bekijk samen met de deelnemers de pro's en contra's die tijdens de discussies aangehaald werden.

- Welke argumenten kende je al?
- Welke zijn nieuw?
- Welke vind je overtuigend? Waarom wel/niet?
- Heb je je mening bijgesteld tijdens deze les? Waarom wel/niet?

Tips voor de begeleider

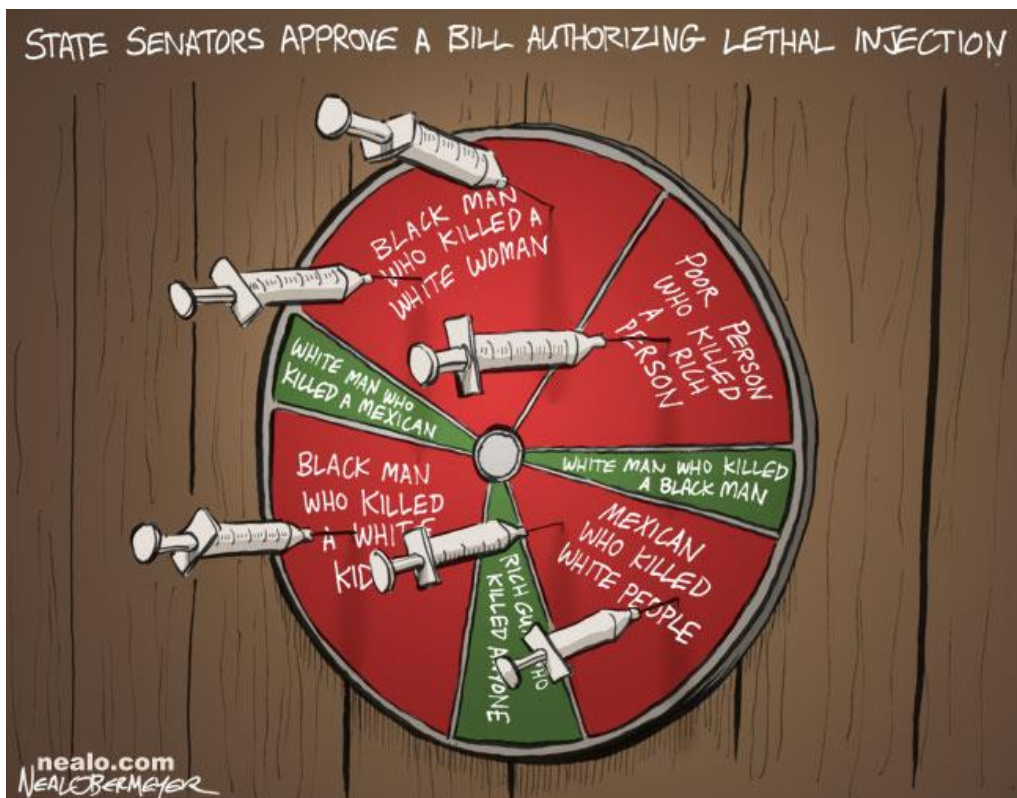
Achtergrondinformatie en documentatiemateriaal:

- Film: 'Dead man walking'
- www.wikipedia.be

Bijlagen

Cartoons doodstraf

zeg mama?

ja?

soms krijgen kinderen die iets heel ergs hebben gedaan...

met dezelfde straf als grote mensen hè?

ja, lieverd, in sommige landen wel.

misschien moeten wij die grote mensen die in die landen de baas spelen...

dan maar in de hoek zetten?

MAMA?

JA?

ALS IN AMERIKA
'N STOUTE MENEER
MENSEN DOOD-
MAAKT...

JA?

DAN WORDT DIE
STOUTE MENEER
DAAR OOK ZELF
DOODGEMAAKT,
HÈ?

OH. EUH.
JA.

MAAR WIE MAAKT
DIE STOUTE
MENEER DAN
DOOD?

EUH.

WANT EIGENLIJK MOET
DIE DAN TOCH ZELF
OOK DOOD OMDAT HIJ
OOK IEMAND HEEFT
DOODGEMAAKT?

DAN BLIJVEN
ER TOCH GEEN
MENSEN MEER
OVER?

LAH 2002

Uitspraken van mensen

Geen mens ter wereld, wie hij ook is, wat hij ook gedaan heeft, mag het recht op leven ontnomen worden. Is er dan een verschil tussen een moord plegen met voorbedachten rade en de doodstraf uitspreken? (volwassene, 29 jaar)

Als de minderjarige een gevaar is voor de maatschappij (b.v. bij herhaaldelijke gewelddadige moorden) dan mag hij ter dood veroordeeld en geëxecuteerd worden: de dood van 1 persoon (de dader) in ruil voor het leven van meerdere personen. (vrouw, 28 jaar)

Executies zijn geen oplossing, maar alleen een achterhaald overblijfsel van een primitieve drang naar wraak. (Albert Pierrepoint, een ex-beul)

Kinderen en jongeren zijn nog volop aan het zoeken naar antwoorden op "hoe wil ik leven?". Hierbij hebben ze begeleiding en ondersteuning nodig van ouders en andere opvoeders. Dat geldt des te meer als ze iets misdaan hebben. Hen de doodstraf geven kan daarom absoluut niet. (vrouw, 32 jaar)

Een jongere van 14 jaar weet maar al te goed wat mag en wat niet mag. Dus, als hij een moord pleegt, mag hij de doodstraf krijgen. (een vrouw in de straat, 28 jaar)

Het executeren van de man in cel 2455 zal alleen maar bewijzen dat hij dood is. (Cheryl Chesmann, een geëxecuteerde)

Een moord plegen is op zich gruwelijk, maar als je het doet om je gezin te onderhouden is het toch uit liefde voor je gezin? Dat ligt anders als je moordt om je eigen verslaving te onderhouden. Ik kan er inkomen dat de doodstraf dan gebruikt wordt. Je hebt immers de keuze om iets te doen aan je verslaving. (jongere, 17 jaar)

De enige misdaad waarvoor de doodstraf gerechtvaardigd zou kunnen zijn, is die waarbij de misdadiger zijn slachtoffer in kennis stelt van de dag waarop hij hem op een verschrikkelijke manier zal vermoorden en hem vanaf dan maandenlang gevangen houdt. Zo'n monster komt men in het dagelijks leven niet tegen. (Albert Camus)

Niet de ter dood veroordeelde wordt het zwaarst getroffen, maar zijn familieleden; iemand die tot levenslange gevangenisstraf werd veroordeeld kunnen zij nog altijd opzoeken en hem het leven verlichten. (Floris Bakels, een overlevende van de concentratiekampen)

Als een jongere iets verkeerd doet, moet de jongere het ook nog kunnen goedmaken. Wat als je dan de doodstraf krijgt? Je krijgt nooit de kans om het goed te maken en je te herpakken. (een moeder)

